

Resolució del Consell Nacional del PSC sobre l'Estatut i els governs locals

Els regidors i les regidores socialistes reunits a Viladecans, en la segona Convenció Municipal del PSC, varen acordar un seguit de qüestions que tenen com a objectiu assolir un reforçament dels governs locals catalans. En aquest moments en què la Ponència redactora del nou Estatut té molt avançats els seus treballs, el Consell Nacional del PSC vol reiterar i manifestar la posició del partit respecte al lloc institucional que es demana per als municipis catalans, així com fer-se ressò d'allò que els alcaldes i alcaldesses esperen del nou text.

1.- Els socialistes demanem que el nou Estatut de Catalunya manifesti clarament l'autonomia dels governs locals.

Els ajuntaments catalans s'han convertit en uns governs essencials per a la millora del país. Han contribuït decisivament a millorar la qualitat de vida dels seus ciutadans, al reequilibri territorial, a la cohesió social, a la millora del medi ambient, a la dinamització econòmica i a la recuperació de la cultura, les nostres tradicions i la nostra llengua. Els ajuntaments catalans estan compromesos amb Catalunya, i treballen per fer efectiu i real l'autogovern.

Els ajuntaments catalans formen part del entramat institucional de Catalunya, de l'Estat, i d'Europa. Els governs locals son també una administració que té caràcter propi, autònoma i independent de la resta d'administracions, estatal i autonòmica. Els governs locals no volen tuteles, sinó el màxim respecte a la seva autonomia reconeguda a la Constitució Espanyola i a la Carta Europea de l'Autonomia Local.

D'altra banda, els socialistes creiem en la democràcia local com una estratègia per millorar la nostra societat i pensem que Catalunya necessita un governs locals forts per ser forta i pròspera. Tot això ho assolirem potenciant l'autonomia dels governs locals. Això ens diferencia d'altres forces polítiques que veuen al municipalisme amb desconfiança i que pretenen una subordinació dels governs locals al govern de la Generalitat.

El socialistes estem en contra que es vulgui aprofitar la redacció del nou Estatut de Catalunya per deixar els ajuntaments catalans en una posició de dependència respecte al govern de la Generalitat. Subsidiarietat no és subordinació.

Per tant reclamem que el nou Estatut de Catalunya reconegui, tal com ho fa la Constitució, que els ajuntaments son “govern”, un dels tres governs de l'Estat, i que gaudeixen d'autonomia política per a la gestió dels interessos de les col·lectivitats a les que representen. Aquest reconeixement, per ser complet, requereix l'establiment d'unes competències pròpies per als governs locals, la garantia de suficiència financera i que s'incorpori el principi de subsidiarietat en les relacions dels ajuntaments amb la resta dels governs i en especial amb la Generalitat.

2.- Els ajuntaments catalans demanen que el nou Estatut garanteixi un conjunt de competències per als governs locals.

Els socialistes defensem que el nou Estatut garanteixi l'autonomia local i possibiliti un nou marc en què els governs locals puguin millorar la seva posició institucional i financera. Aquest procés ha de servir per millorar la prestació de serveis als ciutadans i crear més benestar i més cohesió.

Per això, l'Estatut ha de garantir a municipis i vegueries un nucli de competències pròpies que seran exercides per aquestes entitats amb plena autonomia.

Els governs locals de Catalunya haurien de tenir en tot cas competències pròpies en les matèries següents:

- 1) Ordenació i gestió del territori, urbanisme i disciplina urbanística en la mesura que no s'afectin interessos supralocals; aprofitament i gestió dels parcs i espais naturals; qualitat ambiental del territori i defensa, conservació i manteniment dels béns de domini públic local.
- 2) Planificació, programació i gestió d'habitatge públic; participació en plans d'habitatge de protecció oficial edificat en sòl de patrimoni municipal i desenvolupament reglamentari dels requeriments d'habitabilitat dels habitatges.
- 3) Ordenació i prestació de serveis bàsics a la comunitat, que inclou, en tot cas, ordenació i gestió dels serveis municipals i participació en plans i programes supramunicipals, en matèria d'energia, aigua, neteja i residus, cementiris i serveis funeraris i salut pública.
- 4) Regulació i gestió dels equipaments culturals; promoció i foment d'activitats culturals i custòdia i preservació dels béns de valor i interès històric, artístic, arquitectònic, arqueològic, científic o similars de la localitat.
- 5) Regulació de les condicions de seguretat en activitats organitzades en llocs públics, en els locals de pública concurrència i en espais públics; la coordinació, mitjançant la Junta de seguretat, dels diversos cossos i forces presents en el municipi.

6) Protecció civil i prevenció d'incendis així com la adopció de mesures d'urgència en cas de catàstrofe o infortuni en el terme municipal.

7) Planificació, ordenació i gestió de l'educació infantil; participació en el procés de matriculació en els centres públics i concertats radicats en el terme municipal; manteniment dels centres públics i aprofitament d'ús dels centres fora de l'horari i calendari escolar

8) Circulació i serveis de mobilitat; ordenació i gestió dels aparcaments públics i establiment i gestió de transport de viatgers municipal i comarcal

9) Regulació de l'establiment d'autoritzacions i promocions de tot tipus d'activitats econòmiques, especialment les de caràcter comercial, artesanal i turístic; foment de l'ocupació i cogestió de les oficines de col·locació.

10) Formulació i gestió de polítiques per a la protecció del medi ambient i la salut, el desenvolupament sostenible de la comunitat; ordenació, control i disciplina del soroll.

11) Regulació i gestió dels equipaments esportius o d'oci municipal i promoció i gestió d'activitats.

13) Regulació de l'establiment d'infraestructures de telecomunicacions; explotació de xarxes o prestació de serveis de telecomunicacions i foment de l'accés dels veïns a les Societat de la informació.

14) Regulació i prestació dels serveis socials públics d'assistència primària i dels especialitzats; organització de la prestació de serveis d'atenció a la dependència, així com activitats i serveis de protecció i reinserció; foment de les polítiques d'igualtat de gènere i d'acollida als immigrants.

15) Promoció i foment de la joventut i el turisme.

16) Regulació, gestió i vigilància de les activitats i usos que es realitzen en les platges, els rius, els llacs i els monts.

En aquestes matèries, la distribució de competències que facin les lleis del Parlament de Catalunya entre les diferents entitats locals ha de tenir en compte

la seva diversa capacitat de gestió i es regeix pel principi de subsidiarietat, d'acord amb allò que estableix la Carta Europea de l'Autonomia Local, pel principi de diferenciació, d'acord amb les característiques que presenta la realitat municipal i pels principis de suficiència financera i connexió entre la competència conferida i els recursos que s'hi assignen.

Tanmateix, l'Estatut ha de reconèixer que els governs locals podran promoure tota mena d'activitats i regular i prestar els serveis, complementaris de la resta d'administracions públiques, que siguin d'interès per a la comunitat local.

3.- El PSC demana que l'Estatut reculli els principis que facin possible una millora del finançament local que suposi per als governs locals una autèntica autonomia local.

El reconeixement de l'autonomia local ha d'anar acompanyat d'una millora del marc financer dels governs locals. Volem manifestar la necessitat d'avançar en paral·lel en la millora del marc legislatiu i del financer. Sense recursos suficients l'autonomia no és plena.

Els socialistes defensem un model de finançament local basat en la participació en els ingressos de l'Estat, en els ingressos de la Generalitat, i en els tributs propis.

L'Estatut ha de recollir un conjunt de principis i propostes que garanteixin la suficiència financera dels governs locals catalans.

3.1.- L'Estatut ha de reconèixer la despesa no obligatòria realitzada pels governs locals catalans i establir mecanismes per a la seva finançament.

En primer lloc, i abans d'abordar l'augment del finançament local, cal dir que existeix un conjunt de despeses, que estan realitzant els ajuntaments, no vinculades a obligacions competencials. Es tracta d'allò que hem anomenat despeses no obligatòries o impròpies. L'anàlisi realitzat pels ajuntaments de Catalunya del volum d'aquesta despesa ha detectat que, l'any 2002, pujava a 1.911 milions d'euros (xifra que suposa el 33% de la despesa anual dels ajuntaments de Catalunya). D'aquest conjunt de despesa només un terç té finançament específic i per tant la despesa no obligatòria sense finançament dels ajuntaments catalans es situaria en 1.269 milions d'euros l'any 2002.

Per tant, aquesta qüestió suposa una problemàtica de base que han de solucionar la Generalitat i l'Estat de manera proporcional a la competència dels seus respectius governs en aquells serveis seus que els ajuntaments estan suplint. Els socialistes demanem el finançament d'aquests serveis. La resolució d'aquest dèficit estructural es una condició imprescindible perquè els ajuntaments catalans puguin estar en condicions d'acceptar l'assumpció de noves competències delegades per la Generalitat o l'Estat.

Per tant, demanem que l'Estatut tingui en compte aquesta qüestió i estableixi mecanismes per a la seva solució. Una vegada plantejada aquesta important

qüestió, els socialistes pensem que, en segon lloc, cal dotar als governs locals de suficiència i estabilitat financera, i per això es proposen diverses qüestions pel que fa a la millora dels ingressos dels governs locals.

3.2.- L'Estatut ha de garantir que els ajuntaments participin en els impostos de l'Estat.

El sistema actual de participació en la "cistella d'impostos" és millorable i cal aprofundir en el mateix. Caldria augmentar els percentatges de cessió i generalitzar aquest sistema progressivament al màxim de municipis, creant un fons d'anivellament per als municipis més petits.

Els governs locals de Catalunya participen en els tributs de l'Estat i poden rebre subvencions incondicionades del mateix origen d'acord amb els criteris legals que s'establiran en la legislació. Aquests ingressos seran percebuts a través de la Generalitat.

3.3.- L'Estatut ha de garantir que els governs locals participin en els ingressos de la Generalitat.

La redacció del nou Estatut de Catalunya ha de servir per a donar contingut a l'obligació constitucional que té el govern de Catalunya de garantir l'autonomia i la suficiència financera dels governs locals.

Actualment el conjunt de transferències del pressupost de la Generalitat cap als ens locals representa en l'any 2005 el 3,7% de la despesa consolidada d'aquest govern. Aquesta xifra a la qual s'ha arribat mitjançant l'impuls del govern catalanista i de progrés, que creu en el municipalisme, ens dona idea del camí que encara s'ha de recórrer per millorar el finançament i la prestació de serveis a nivell local. Els socialistes pensem que un increment decidit i sostingut d'aquest percentatge situarà als ajuntaments catalans en condicions d'afrontar els reptes de futur.

Per això, el que proposem és que els governs locals participin en els ingressos tributaris de la Generalitat. Aquesta participació haurà de ser de caràcter incondicionat i consistirà en un percentatge del total dels seus ingressos.

3.4.- El Estatut ha de garantir la suficiència financera dels governs locals.

El nou Estatut hauria de tenir en compte –tal com recull la proposta de finançament local presentada pel govern català- diferents aspectes que tenen per objectiu garantir l'autonomia i la suficiència financera dels governs locals catalans.

- El reconeixement de l'autonomia pressupostària i de despesa en l'aplicació dels seus recursos dels governs locals, incloent-hi les participacions que perceben de la Generalitat i de l'Estat, dels quals hauran de poder disposar lliurement en l'exercici de les seves competències.

- El reconeixement als governs locals de capacitat normativa per regular les seves pròpies finances en el marc de la llei i que les modificacions d'aquest marc per altres instàncies comporti l'obligació d'establir les compensacions necessàries.
- Els ajuntaments hauran de disposar de recursos necessaris per finançar la despesa vinculada als serveis que no els atribueixin les lleis i que responguin a necessitats socials consolidades i no ateses per altres administracions.
- La garantia de que qualsevol nova atribució de competències als governs locals que provingui de la Generalitat estigui acompanyada de l'assignació de recursos necessaris.

4.- Els socialistes demanem que l'Estatut contempli un espai institucional de trobada i coordinació entre el govern de la Generalitat i els governs locals.

Les relacions entre els governs han d'estar presidits per la lleialtat institucional, la confiança mútua i el respecte a l'autonomia de cadascuna de les administracions. Ara bé, cal insistir en la necessitat de coordinació.

Per això, el reconeixement -i l'apoderament consegüent dels governs locals- que estem reclamant, ha d'anar acompanyat de la potenciació d'espais institucionals de trobada i coordinació, on els temes que afecten a la política local puguin ser debatuts amb la presència de tots els governs i per això demanem que el nou Estatut contempli la creació del "Consell de Governos Locals" com a instrument de regulació de les relacions entre la Generalitat de Catalunya i els governs locals catalans.